

Lausunto

22.01.2023

Asia: VN/35022/2022

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle takautuvasti maksettavaa sähköhyvitystä sekä sähkölaskujen maksuaikojen pidennystä koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Koillis-Satakunnan Sähkö Oy kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto luonnoksesta koskien hallituksen esitystä eduskunnalle takautuvasti maksettavaa sähköhyvitystä sekä sähkölaskujen maksuaikojen pidennystä koskevaksi lainsäädännöksi.

Ymmärrämme, että kaikkein heikoimmassa asemassa olevia asiakkaita tulee tukea korkeiden sähkönhintojen aiheuttamassa tilanteessa. Luonnoksessa esitetyt keinot, jotka lankeaisivat sähköyhtiöiden toteutettaviksi, eivät kuitenkaan ole käytännössä toteutettavissa esitetystä aikataulussa.

Sähköhyvitys

Hallituksen esitysluonnoksen mukaan, sähköhyvitys tulisi sähköyhtiöiden toteutettavaksi sähkölaskuilla erittäin nopealla aikataululla. Sähköhyvityksen toteuttaminen vaatii järjestelmäkehitystä, jonka aikataulu on riippuvainen järjestelmätoimittajien resursseista, eikä siten ole pelkästään sähköyhtiöiden vaikutusmahdollisuuden piirissä. Sähköhyvitys saataneen perustapauksissa tehtyä teknisesti järjestelmissä, mutta esitetty aikataulu on liian tiukka.

Erilaisten poikkeusten käsittely vaatii sähköyhtiöiltä runsaasti manuaalista työtä. Luonnoksessa ei ymmärrettävästi ole mahdollista ottaa kantaa kaikkiin mahdollisiin poikkeamiin, mutta käytännön toteutuksen kannalta ministeriön tulisi valmistella sähköyhtiölle lisäohjeistusta siitä, miten toimitaan erilaisissa poikkeustilanteissa. Muussa tapauksessa tulkinta jää sähköyhtiöille ja johtaa tilanteeseen,

jossa eri yhtiöt tulkitsevat asiaa eri tavoin. Joka tapauksessa poikkeusten hoitaminen vaatii manuaalista työtä ja kuormittaa merkittävästi jo nyt ylikuormittunutta sähköyhtiöiden asiakaspalvelua.

Lisäohjeistusta tarvitaan esimerkiksi siihen, miten menetellään, jos sähköhyvitys on suurempi kuin asiakkaan lasku. Maksaako sähköyhtiö erotuksen asiakkaan tilille vai voidaanko sillä esimerkiksi kuitata asiakkaan avoimena olevia laskuja? Mahdolliset rahanpalautukset on tehtävä manuaalisesti, mikä lisää osaltaan yhtiöiden asiakaspalvelun kuormitusta.

Pidämme hyvänä, että HE-luonnoksen mukaan, Valtionkonttorin tulisi käsitellä korvaushakemukset viivytyksettä ja pyrkiä maksamaan korvaukset mahdollisimman lähellä aikataulua, jolloin sähköyhtiö saa suoritukset laskusaatavista asiakkailtaan. Esitetyt toimenpiteet tulevat joka tapauksessa viivästyttämään sähköyhtiöiden laskutusprosessia ja teettämään manuaalista työtä etenkin erilaisten poikkeuksien osalta. Tämän vuoksi on tärkeää, että korvausta voidaan hakea useammassa erässä ja korvaushakemukset käsitellään siten, että korvaukset maksetaan sähköyhtiöille 14 vrk kuluessa.

Maksuaikojen pidentäminen

Pidämme käytännön kannalta erittäin ongelmallisena esitettyä maksuaikojen pidentämistä. Maksuaikojen pidentäminen esitetyllä tavalla ja annetussa aikataulussa on järjestelmäteknisesti lähes mahdotonta, sillä toteutus vaatisi myyntireskontra- ja perintäjärjestelmien kehitystyötä (mikä on tällä aikataululla mahdotonta toteuttaa).

Luonnoksessa esitetty menetelmä, jossa maksuaikaa annetaan 50 %:lle sähköenergiasta tarkoittaa sitä, että yhdistelmä-lasku (jossa sähkön siirron verkkopalvelumaksu ja myynnin sähköenergia laskutetaan samalla laskulla) tulisi ensin pystyä jakamaan siirron ja myynnin osuuteen, ja sen jälkeen vielä myynnin osuus tulisi jakaa erikseen siihen puolikkaaseen, jolle maksuaikaa annetaan. Lisäksi eri asiakasryhmien erilainen korkokäsittely (kuluttajille korotonta, yrityksille korollista) vaikeuttaa entisestään asian hoitamista järjestelmissä. Maksuaikojen pidentäminen esitetyllä tavalla ei ole järjestelmäteknisesti mahdollista, vaan vaatii manuaalista työtä.

Useat yhtiöt ovat ulkoistaneet myyntireskontran hoidon ja perinnän, joten kysymys ei ole ainoastaan sähköyhtiöiden omasta toiminnasta, vaan esitetyillä toimilla on vaikutusta myös ulkopuolisten kumppanien liiketoimintaan.

Sähköyhtiöt ovat jo nyt antaneet asiakkailleen pyynnöstä maksuaikaa. Maksuaikaa annetaan tyypillisesti koko laskun loppusummalle, tai laskulle laaditaan maksusuunnitelma. Nykyinen käytäntö

on todettu hyväksi ja toimivaksi. Esitetyt lisävaatimukset ovat yhtiöiden kannalta kohtuuttomia ja toteutuskelvottomia.

Mikäli maksuajan pidennys kuitenkin tulee voimaan, pitää laissa velvoittaa asiakas reagoimaan ja pyytämään maksuaikaa sähköyhtiöltä alkuperäisen laskun huomautusajan puitteissa. Mikäli sähköyhtiöllä olisi velvollisuus antaa maksuaikaa vielä huomautusajan jälkeen, aiheuttaisi tämä merkittävää lisätyötä perintäprosessissa ja lisäisi entisestään manuaalista työtä. Voimaan tullessaan ehdotettu maksuajan pidennys vaikeuttaa perintä- ja katkaisuprosessia, joten tarvitaan lisäohjeistusta siitä, miten sähköyhtiöiden tulee toimia erilaisissa tilanteissa.

Kulujen korvaaminen sähköyhtiöille

Esitetyillä toimenpiteillä on toteutuessaan merkittävä vaikutus yhtiön kassatilanteeseen. Ehdotettu valtiontakaus on tervetullut, mutta ei poista sitä seikkaa, että sähköyhtiö joutuu itse järjestämään tilapäisen käyttöpääomarahoituksen, josta aiheutuu yhtiölle lainan nosto- ja korkokuluja.

Sähköyhtiöiden toteutettavaksi esitetyt sähköhyvitys ja maksuaikojen pidennys vaativat useiden eri järjestelmin kehitystä (asiakastieto-, reskontra-, perintä- ja kirjanpitojärjestelmät). Lisäksi toteutus tulee vaatimaan yhtiöiltä merkittävässä määrin manuaalista työtä. Valtion tulee korvata kaikki sähköyhtiöille aiheutuvat kustannukset, jotka aiheutuvat järjestelmäkehityksestä, manuaalisesta työstä, lisäresurssien tarpeesta, menetetyistä viivästyskoroista sekä yhtiöiden käyttöpääoman rahoituksen lainan nosto- ja korkokuluista.

Vastaukset esitettyihin kysymyksiin:

1. Arvio ehdotetun sähköhyvityksen toteuttamisaikataulusta, huomioiden vaadittavat tietojärjestelmämuutokset?

Sähköhyvityksen toteuttaminen suurelle massalle (ilman poikkeuksien huomioimista) on toteutettavissa helpommin kuin esitetty maksuaikojen pidennys. Järjestelmämuutosten toteutus vie arviolta on noin kuusi kuukautta.

2. Arvio sähköhyvityksen täytäntöönpanon aiheuttamista yrityskohtaisista kustannuksista?

Karkea arvio 100 000–200 000 euroa.

3. Arvio siitä, olisiko vapaa-ajan asuntojen rajaaminen sähköhyvityksen ulkopuolelle teknisesti toteutettavissa?

Ei ole luotettavasti mahdollista toteuttaa.

Kunnioitavasti

Anu Rantala

Toimitusjohtaja

Rantala Anu
Koillis-Satakunnan Sähkö Oy